

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

CABINET MINISTRU

DE ACORD,
PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

MEMORANDUM

De la: Costin Grigore BORG
Viceprim-Ministru,
Ministrul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri

Anca Dana DRAGU
Ministrul Finanțelor Publice

Petru Sorin BUȘE
Ministrul Transporturilor

Victor Vlad GRIGORESCU
Ministrul Energiei

Achim IRIMESCU
Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Tema: Necesitatea valorificării unor pachete de acțiuni deținute de stat la societăți

I. Considerente generale

Întreprinderile publice sunt un segment important al economiei naționale care prin activitatea și rezultatele lor financiare au influență asupra stabilității și dezvoltării economice a țării.

Deținerea de către stat de participații în întreprinderile publice are la bază atât rațiuni economice cât și sociale (de serviciu public), structurale sau de siguranță națională, pornind și de la așteptările cu privire la nevoile pe care acesta trebuie să le acopere.

În prezent, statul deține participații majoritare la întreprinderile publice care acționează în domeniul:

- monopolului natural - infrastructura de transport, de energie electrică și de gaz natural, etc.;
- controlul asupra resurselor naturale - energia și mediul, inclusiv sectoarele silvic, minier și hidrologic;
- serviciilor publice - de transport public, servicii poștale, etc.

Indiferent de motivația statului ca acționar în întreprinderile publice, aceasta are întotdeauna un impact economic, cu implicații substanțiale asupra bugetului de stat, precum și de natură socială.

Diversificarea acționariatului în cadrul acestor întreprinderi, prin valorificarea de pachete minoritare, poate fi un lucru benefic pentru eficacitatea și profitabilitatea acestora.

Urmare discuțiilor avute la nivelul Guvernului, s-a agreat că diversificarea acționariatului în cadrul acestor întreprinderi, prin valorificarea de pachete minoritare, poate fi un lucru benefic pentru eficacitatea și profitabilitatea acestora.

Astfel s-a convenit identificarea de către instituțiile publice implicate în privatizare a unor pachete de acțiuni deținute la unii operatori economici la care exercită calitatea de acționar în numele statului, pentru care urmează să se demareze operațiunea de vânzare de acțiuni (ex. cesiune de acțiuni, majorare de capital social prin emisiune de acțiuni), potrivit prevederilor legale în vigoare.

II. Propuneri formulate de instituțiile publice cu atribuții în activitatea de privatizare:

1) Ministerul Energiei, pe baza strategiilor aprobate de către Guvern, derulează:

- la **Complexul Energetic Oltenia S.A.**, - oferta publică primară de majorare de capital (**15,29%**) pe piața de capital conform H.G. 87/2013, statul păstrând în continuare pachetul majoritar.
- la **Hidroelectrică S.A.** - oferta publică primară de majorare de capital (**15,00%**) pe piața de capital conform H.G. 1066/2013, statul păstrând în continuare pachetul majoritar.
- la **ROMPETROL S.A.** - vânzarea unui pachet de acțiuni de 26,6959% din acțiunile deținute de stat, prin licitație publică cu strigare.

2) Ministerul Transporturilor propune:

- la **C.N. Aeroporturi BUCUREȘTI S.A.** - majorare de capital social prin emiterea de noi acțiuni reprezentând 20-25% din capitalul social al companiei și vânzarea acestora prin BVB statul păstrând în continuare o participație majoritară.
- la **C.N. A.P.M. S.A. Constanța** - majorare de capital social prin emiterea de noi acțiuni reprezentând 20%-25% din capitalul social al companiei și vânzarea acestora prin BVB, statul păstrând în continuare o participație majoritară.
- la **S.N. CFR Marfă S.A.** - stabilirea pachetului de acțiuni care va fi vândut și a metodei de privatizare pe baza fundamentărilor transmise de consultantul de privatizare.

Guvernul a aprobat în data de 15.06.2016 un plan de acțiune pentru restructurarea companiei, urmată de demararea procesului de privatizare începând cu trimestrul I 2018. Astfel, după implementarea programului de restructurare, programat a se derula în cursul anului 2017 și emiterea de către consultantul ce va fi selectat de către C.N. CFR Marfă S.A. a opiniilor și concluziilor vizând rezultatul aplicării măsurilor de restructurare strategică, se preconizează modificarea/actualizarea strategiei de privatizare aprobată prin

H.G. nr.46/2013 cu obținerea tuturor avizelor necesare inclusiv de la C.S.A.T. și Consiliul Concurenței.

3) Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri propune:

- la **SANEVIT 2003 S.A. Arad** – vânzarea pachetului de acțiuni deținut 100% de stat, prin licitația cu strigare.

Procesul de vânzare de acțiuni a fost **inițiat din anul 2015**, iar în luna aprilie 2016 a fost reluat, prin publicarea unei noi oferte de vânzare, cu termen de depunere a ofertelor 30.05.2016, neprezentându-se niciun ofertant până la acea data. Societate are o situație economico – financiară dificilă, activitatea de producție fiind oprită din anul 2013.

- având în vedere faptul că, la **Societatea Națională a Sării S.A.**, Fondul Proprietatea și-a manifestat intenția de listare a unui pachet de acțiuni din participația deținută la această societate, Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, a elaborat o analiză sintetică privind o potențială listare a Societății Naționale a Sării S.A. pe Bursa de Valori București, precum și demersurile necesare a fi efectuate în acest sens.

Menționăm că, societatea are un capital social de 40.936.410 lei, din care statul român, prin M.E.C.R.M.A, deține 51%, iar Fondul Proprietatea 49%.

Se subliniază faptul că, orice operațiune de listare a acțiunilor societății, se va realiza cu condiția păstrării de către acționarul, statul român, a pachetului majoritar, respectiv o participație de minimum 51% la capitalul social al Societății Naționale a Sării SA.

Totodată, se are în vedere consolidarea poziției statului ca acționar, prin preluarea direct de la Fondul Proprietatea a pachetului de acțiuni, prin cesiunea (totală sau parțială) a acestuia.

Pentru consolidarea poziției statului ca acționar majoritar, în varianta în care se optează pentru listare, se impune clarificarea unor aspecte de ordin legislativ prin amendarea sau elaborarea unor acte normative, inclusiv exprimarea intenției ferme de vânzare de către Fondul Proprietatea a pachetului de acțiuni, inclusiv specificarea dimensiunii pachetului de acțiuni.

4) Agentia Domeniilor Statului propune vânzarea unor pachete minoritare de acțiuni, pentru un număr de 22 de societăți aflate în portofoliu prin licitație publică cu strigare și prin negociere directă, ponderea deținută de stat în capitalul social al acestora fiind cuprinsă între 0,0005% și 36,000%.

III. Aspecte privind aplicabilitatea prevederilor art. 11, Titlul VII, din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției

Conform prevederilor art. 11, Titlul VII, din Legea nr. 247/2005 *privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*, instituțiile publice implicate, **aveau obligația să inițieze procedurile legale necesare pentru derularea de oferte publice inițiale, sau secundare de vânzare pentru pachete de acțiuni de minimum 5% din acțiunile deținute la unele societăți, cu termen de finalizare 31.12.2014.**

Până în prezent la unele societăți procedura prevăzută mai sus, nu a fost demarată (ex. **Societatea Națională a Sării S.A**), iar la altele nu a fost finalizată (C.N. Aeroporturi București S.A., C.N. A.P.M. S.A. Constanța).

Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri a solicitat un punct de vedere Ministerului Justiției cu privire la interpretarea prevederilor Legii nr. 247/2005 mai sus indicate. În răspunsul formulat, **aceasta a opinat că:**

- respectarea procedurilor în vederea admiterii acțiunilor societăților/companiilor la tranzacționarea la bursă **este obligatorie**;
- motivele neadoptării în termen, precum și oportunitatea stabilirii unor alți termene pentru emiterea procedurilor în cauză trebuie să facă obiectul analizei Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, ca instituție cu atribuții exprese în domeniu precum și cu privire la aplicarea practică, în cazul concret, a dispozițiilor legale.

Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri consideră că prevederile legale invocate nu mai sunt în vigoare și că acestea au vizat un subiect specific și anume regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv se reglementează sursele de finanțare, cuantumul și procedura de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor care au fost preluate în mod abuziv înainte de 1989 (conform legilor aplicabile).

În acest sens, pentru asigurarea resurselor financiare necesare acordării de despăgubiri, s-a înființat Fondul Proprietatea ca un organism de plasament colectiv, sub forma unei societăți de investiții de tip închis, cu personalitate juridică, din categoria altor organisme de plasament colectiv și care a devenit acționar în mai multe societăți deținute integral de stat.

Prevederile de mai sus trebuie interpretate în contextul legii speciale în baza căreia funcționează Fondul Proprietatea și scopului acestui fond, respectiv de a se acorda despăgubiri, aspect care nu intră sub incidența atribuțiilor exprese ale Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri. Mai mult, legea specială fiind de strictă interpretare nu se poate extinde la nivel general și în sensul că legiuitorul ar obliga ca orice societate de stat să deruleze obligatoriu o listare a 5% din participația sa.

În situația prezentată mai sus se regăsesc, printre altele, și Complexul Energetic Oltenia S.A., Hidroelectrică S.A., C.N. Aeroporturi București S.A., C.N. A.P.M. S.A. Constanța la care Fondul Proprietatea deține un pachet minoritar de acțiuni

Pentru soluționarea problemelor mai sus prezentate, se va analiza de către instituțiile publice implicate, oportunitatea abrogării expresă a alineatului 1 al art. 11, Titlul VII, din Legea nr. 247/2005, sau modificarea corespunzătoare a prevederilor acestuia, conform realității juridice prezente.

IV. Evoluția întreprinderilor publice listate deja la bursă

Listarea unor pachete de acțiuni deținute de stat la întreprinderile publice conduce la eficientizarea lor operațională, îmbunătățirea capitalizării, creșterea transparenței și a guvernantei corporative.

Diminuarea participațiilor deținute de stat la întreprinderile publice nu mai este impusă de nevoia creșterii veniturilor publice unde situația s-a ameliorat.

În acest context sumele obținute din vânzarea acțiunilor după listare pot fi utilizate pentru:

- finanțarea proiectelor de investiții ale întreprinderilor publice, în cazul majorării capitalului social prin emiterea de noi acțiuni;
- diminuarea datoriei publice sau constituirea de fonduri naționale de investiții, în cazul vânzării acțiunilor deținute.

Menționăm că, în prezent un număr de 8 societăți cu capital majoritar de stat sunt listate pe o piață principală reglementată, listarea acestora începând în anul 1997 și continuând până în prezent, astfel:

- ANTIBIOTICE S.A.	- 01.04.1997;
- CONPET S.A.	- 04.08.2004;
- OIL TERMINAL S.A.	- 07.08.2008;
- C.N. TRANSELECTRICA S.A.	- 01.03.2012;
- S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.	- 01.09.2012;
- S.N. NUCLEARELECTRICA S.A.	- 01.03.2013;
- S.N.G.N. ROMGAZ S.A.	- 01.11.2013;
- IAR S.A.	- 15.07.2015.

Din analiza indicatorilor economico – financiari monitorizați de către Ministerul Finanțelor Publice, prezentați în Anexă nr.1, se constată că cele 8 întreprinderi publice, listate pe o piață reglementată principală, înregistrează **o îmbunătățire a acestora.**

V. Referitor la FONDUL NATIONAL DE DEZVOLTARE - Utilizarea fondurilor provenite din procesul de privatizare

Sumele obținute din procesul de privatizare constituie disponibilități aflate în conturile Ministerului Finanțelor Publice deschise la Banca Națională a României. Soldul operativ la data de 14.07.2016 al disponibilităților din venituri din privatizare este: 1.302 mil.lei, iar în valută este de 186 mil USD și 1.504 mil. EURO.

Dacă până în anul 2006 veniturile din privatizare s-au utilizat pentru răscumpărarea datoriei publice interne, odată cu aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.113/2006 privind înființarea Fondului național de dezvoltare (FND), aceste venituri se virează de către instituțiile publice implicate în privatizare în contul curent general al trezoreriei statului în lei și în contul de valută al Ministerului Finanțelor Publice.

Sumele din FND se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, cu suplimentarea bugetele acestor ordonatori de credite numai pe bază de hotărâri ale Guvernului.

Deși a fost creat un cadru specific prin înființarea FND în scopul evidențierii și creșterii transparenței în utilizarea resurselor financiare provenite din procesul de privatizare, veniturile din privatizare sunt angajate și prin alte acte normative în vigoare, așa cum sunt prezentate în Anexa nr.2.

Banca Mondiala a realizat în februarie 2015 o analiză ("Alternative de îmbunătățire a managementului sumelor obținute din procesul de privatizare" - lucrare elaborată de către Ekaterina Gratcheva, Gabirle Petre și Patrick Saner, WB Treasury) a cadrului legal și instituțional aferent administrării acestor lichidități analizând totodată câteva opțiuni care ar putea fi urmate.

Opțiunile prezentate în analiza Băncii Mondiale au la bază decizia de asigurare a unui cadru de guvernare foarte clară a acestor fonduri, cu definirea unor obiective clare care să asigure predictibilitate și transparență în administrare, prin delegarea de responsabilități către instituția care urmează să administreze disponibilitățile.

Astfel, o concluzie care s-ar putea trage din cele menționate mai sus, este că atât guvernarea cât și eficiența administrării sumelor provenite din privatizare ar putea fi îmbunătățite, fiind însă necesară o decizie în acest sens, avându-se în vedere implicațiile asupra aplicării/implementării diferitelor acte normative care stabilesc diverse destinații pentru fondurile obținute din privatizare.

VI. CONCLUZII

În urma vânzării unor pachete de acțiuni rezultă:

- **Statul păstrează pachetul majoritar de acțiuni** la întreprinderile publice strategice, respectiv: Complexul Energetic Oltenia S.A, Hidroelectrică S.A., C.N. Aeroporturi București, C.N. A.P.M. Constanța și Societatea Națională a Sării S.A.

- **Statul pierde/reduce pachetul de acțiuni** deținut la ROMPETROL S.A., SANEVIT 2003 S.A. Arad, precum și la cele 22 de societăți propuse de către Agenția Domeniilor Statului.

- **Sumele obținute din vânzarea acțiunilor vor rămâne la dispoziția întreprinderilor** publice, respectiv: Complexul Energetic Oltenia, Hidroelectrică S.A., C.N. Aeroporturi București, C.N. A.P.M. Constanța, și vor fi utilizate pentru finanțarea programelor investiționale ale acestora.

- **Sumele obținute în cazul vânzării pachetelor de acțiuni** la ROMPETROL S.A., SANEVIT 2003 S.A. Arad, S.N. CFR Marfă S.A (pentru care nu s-a stabilit pachetul de acțiuni ce va vândut și nici metoda de vânzare), precum și la cele 22 de societăți ale Agenției Domeniilor Statului, **se vor vira la Trezoreria statului, conform prevederilor O.U.G. nr. 113/2006 privind înființarea Fondului național de dezvoltare.**

- Atât guvernanta corporativă, cât și eficiența administrării sumelor provenite din privatizare ar putea fi îmbunătățite, fiind însă necesară o decizie în acest sens, avându-se în vedere implicațiile asupra aplicării/implementării diferitelor acte normative care stabilesc diverse destinații pentru fondurile obținute din privatizare.

- **În ceea ce privește cumpărarea de către statul român** a acțiunilor deținute de către Fondul Proprietatea la Societatea Națională a Sării S.A., în vederea consolidării poziției de acționar majoritar al statului, trebuie asigurat cadrul legal (act normativ cu putere de lege), pentru a permite statului român să achiziționeze pachete de acțiuni, inclusiv prin intermediul piețelor de capital, să deruleze operațiuni de preluare directă de la Fondul Proprietatea a unor pachete de acțiuni, prin cesionarea (totală sau parțială) a acestora și pentru asigurarea surselor de finanțare în acest sens.

VII PROPUNERI

Instituțiile publice implicate vor lua măsuri pentru:

1. **Urgentarea elaborării sau derulării, după caz, a strategiilor de vânzare a pachetelor de acțiuni ale statului deținute la întreprinderile publice pe piața de capital, astfel încât statul să păstreze pachetul majoritar de acțiuni, iar sumele obținute din vânzarea acțiunilor să rămână la dispoziția întreprinderilor publice pentru capitalizare urmând a fi utilizate pentru finanțarea unor obiective și programe investiționale ale acestora.**

2. **Adaptarea cadrului legislativ în vederea consolidării poziției de acționar majoritar al statului la unele întreprinderi publice și prin crearea posibilității statului, prin instituțiile publice implicate, să achiziționeze acțiuni prin intermediul bursei, cât și direct de la alți acționari, sau să poată efectua schimburi de pachete de acțiuni cu alți acționari.**

3. **Prezentarea în Guvern, până în data de 15.10.2016 a unui calendar de implementare a strategiilor de vânzare a pachetelor de acțiuni, menționate la Capitolul II.**

În cazul Societății Naționale a Sării S.A., se va prezenta un calendar estimativ al proiectului de listare, care va demara după clarificarea actului normativ cu putere de lege prin care se vor reglementa detaliile legale precizate la punctul VI de mai sus.